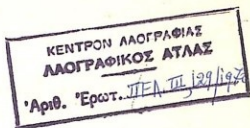

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

Α¹
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κωμόπολις)... Ἀρχίνιον.....
(παλαιότερον ὄνομα : .....), Ἐπαρχίας... Τρικυλίας.,
Νομοῦ..... Μεσσηνίας.....
2. Ὄνοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος. Ζαφός
.. Θεόδωρος..... ἐπάγγελμα Διδάσκαλος.....
Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις .. Κορινθίων... Τρικυλίας.....
Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον.. ἑξέβαρα.....
3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες :
α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον Παναχούλης... Παναγιώτης...
.....
ἡλικία... 65..... γραμματικαὶ γνώσεις... ἀπόφοιτος... Δημο-
... τισμοῦ... Τροχιδίου... τόπος καταγωγῆς ? Ἀρτίκιον...
β) Ζαφάκοπουλος Γεώργιος... 93 ἐτῶν Ἀρχίνιον...

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντο διὰ σποράν καὶ ποῖαι διὰ
βοσκήν ποιμνίων ; ὄρεα Μελισσίας, Καρυέλια, Ἰβρία, Βαμβακιά,
Πάμισος, Μονιά. β) Ἐνὶ χωλάρια, κυλιά, ἐφορηνεύ...
Ὑπῆρχον αὗται χωρισταὶ ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστή-
ματα ; ἔννηλλάσσοντο. μετα. εἰς δύο. ἐπαρῶς.....
- 2) Εἰς ποίους ἀνήκον ὡς ἰδιοκτησίαι ; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα,
δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς· β) εἰς γαιοκτήμονας (Ἕλληνας ἢ ξένους, ὡς
π.χ. Τούρκους)· γ) εἰς Κοινότητες· δ) εἰς μονὰς κλπ. ....
.. εἰς δύο. χωρικοὺς.....
- 3) Ὁ πατὴρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν
γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν
του ; διανεμεται. ἐνὶ τῶν... τεκνῶν... μετὰ τὸν...
.. θάνατόν... του.....

β'. 1) Οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται μόνον εἰς τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εἰς τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εἰς ἀμφοτέρας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ; .....

... εἰς ἀμφοτέρας, ...

2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν ; .... εἰς ἐν... εἰς ἀρχαῖαν τεχνίτην .....

γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποῖοι εἰργάζοντο εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὄρους ὡς ἄτομα ἢ μὲ δόλοκληρον τὴν οἰκογένειάν των ; .....

... εἰς ἐν... εἰς ἀρχαῖαν... τοιοῦτοι .....

2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημισα-κατόροι κλπ.)..... Ποία ἦτο ἡ κοινωνικὴ των θέσις ; ...

3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρῆμα).....

4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάται ; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θέρισμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τραγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἀπὸ ποῦ προήρχοντο οὗτοι ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποίαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ἡμερομίσθιον εἰς χρῆμα ἢ εἰς εἶδος ; .....

5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι (ὑπηρέται) ἢ δοῦλαι ; Ἐὰν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ; .....

6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπῆγαιναν δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας ; .....

β) Ἐπῆγαιναν ἐποχικῶς : ὡς ἐργάται..... ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), πραγματευτάδες (ἐμποροὶ) κλπ. ; .....

- δ'. 1) Πῶς ἐλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (με καῦσιν: α) τῆς καλαμῖας μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος;....

....δὲ καὶ κοπρὸν.....

.....

.....

.....

- 2) Πότε ἔγινε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας;...μέγα το 1926.....

- ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας;...τὸ ἄροτρον ἀπὸ τοῦ 1940 καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ ἀπὸ τοῦ 1958....

- 1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.). Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος; Ποῖος κατασκευάζετο τὸ ἄροτρον τοῦτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγένετο ἡ προμήθεια αὐτοῦ; ἐχρησιμοποιεῖται τὸ δίφτερο καὶ.....

κατασκευάζετο δὲ τοῦ σιδηρουργοῦ καὶ τοῦ ἰδίου τοῦ χωριοῦ.....

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄρότρου με τὰς ἀντιστοίχους ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου. ....

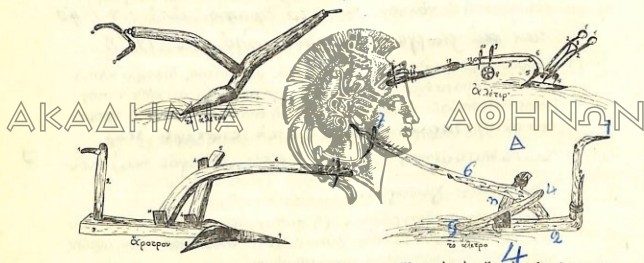
1. χερσὺνι..... 4. ξνι..... 7. σταθάρι.. 10. κλεφί.
2. χερσὺνι..... 5. σταθάρι..... 8.....
3. ἀλετροπόδα 6. σταθάρι..... 9.....

- 2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρήσει;).....1958.....

- 3) Μηχανὴ θερισμοῦ...δὲ καὶ ἐχρησιμοποιεῖται.....

- 4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν). *δεν χρησιμοποιοῦνται*
- 5) Μηχανή ἄλωνισμοῦ ..... *195.2* .....
- στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατεσκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον .....
- ... οὐδὲν εἰς γ. οὐκ εἶναι ...* .....
- .....
- 2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἀρότρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖα διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ; *Τὸ 4*

- 3) Ἰχνογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

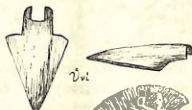
1. <i>χειρολάβα</i> ...	6. <i>σταθάρη</i>	11. ....
2. <i>ἀλετροπόδα</i> ...	7. <i>πρόχυα ἢ κλιδεῖ</i>	12. ....
3. <i>σηάση</i>	8.	13. ....
4. <i>φ. τερά</i>	9.	14. ....
5. <i>ἡ. νί</i>	10.	15. ....

(¹) Ἐὰν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Εάν υπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νά μεταβάλετε τὴν ἀνωτέρω ἀρί-
θμῃσιν).

- 4) Τὸ ὕνι. Τὸ ὕνι τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς
διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφίων; δηλ. τῶν
χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. — Ἰχνογραφή-
σατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὕνι (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐάν
εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρῆσιν ἐκάστου.

Ἐχρησιμοποιοῦντο. διὰ εἶδ. ὕνιων, διὰ τὰ χωματερά
πλάτανα διὰ τὰ ἀνοίγεσθαι. μεγαλυτέρα. ἀλλοαυτά...
καὶ διὰ πετρώδη. ἑτερό...

- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου;.....

ἤμικυκλίου.....
6) Ἦτο (ἢ εἶναι) κατασκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου;.....

ἦτο καὶ ἐκ ξύλου καὶ ἐκ σιδήρου.....

- 7) Ἔργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου
(π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφαῖ κλπ.).....

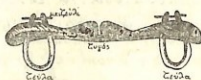
σκαρπέλο, ἑτερό. σκεπάρνι, ἀρίδα, πριόνι.

8) α) Διὰ τὸν ἄροτον (ζευγάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐκχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) : βόες ἢ ἄλλο ζῶον, δηλ. ἵππος, ἡμίονος, ὄνος, βόες, γάροι, ἡμίονοι, ἔναι.....

β) Ἐκχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο ζῶα ἢ ἓν ; δύο... καὶ... ἓνα.....

9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα μὲ δύο ζῶα ἤτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός ; ἦτο ἀναγκαῖος.....

Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὰν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ. (π.χ. λουριά, λοῦρα, ζευῖλες, πιζεύλια κλπ.). ζυγός

1. ἀλκυάρις
2. λουριά
3. γυνῖς

10) Σχεδιάσατε ἰδιαίτερώς τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας.

11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου, ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ : λοῦρα, κουλλούρι), προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα ; (Σχεδιάσατε αὐτόν).

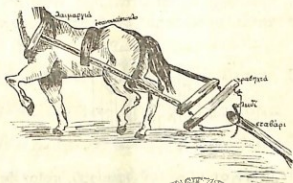
Οὐραζι

12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἐνὸς ζώου ; ἀπὸ 1930.....

Πῶς γίνεται ἡ ζευῖσις του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον ; .....

Περιγράψατε καὶ σχεδιάσατε (ἢ φωτογραφήσατε) τὴν σκευὴν,
τὴν ὁποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῷον διὰ νὰ προσδεθῇ
εἰς αὐτὴν τὸ ἄροτρον.....

ζ'. Ἀροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποῖος ὥργωνε παλαιότερον (ἢ σημερινόν) : 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης
τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλως)· 2) γυναῖκα· 3) ὑπηρετῆς. Σημειώσατε ποῖα
ἢ συνήθεια εἰς τὸν τόπον σας.....

..... α.) ἄνδρας..... β.) γυναῖκα.....

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ
τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε,
εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν) .....

2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον.....

..... ὡς.. ἀνωτέρω.....

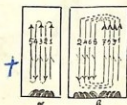
3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῶον) κατὰ τὸ
ὄργωμα· μὲ σχοινί, τοῦ ὁποίου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα
τῶν ζῶων ἢ ἄλλως ; (Περιγραφή καὶ σχεδιάσμα ἢ φωτογραφία).

.. Διὰ .. σχοινίαν .. πὺν .. πρὸς .. ἐξέτασιν .. ὡς .. ἐν ..
.. χειρολῆθρα .. ..

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγένετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι με ἀνοιγομένας αὐλακας (αὐλακιές) κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

.. γίνεται... κατ'εὐθείαν γραμμὴν .....

ἢ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β) ;

Σημειώσατε μετὰ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐὰν ὑπάρχῃ ἄλλος τις τρόπος ὀργώματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορὰ καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ ἐγένετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδας (δηλ. σπορὰς ἢ σποριάς, ντάμιες, σιασιές, μεσθραδες κ.λ.π.) ;

.. εἰς λωρίδας ἢ σποριάς .....

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρίς (ἡ σποριά) ; με αὐλακιάν ;

..... με αὐλακιάν .....

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορὰ τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον με σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιῇται ἄροτρον ;

.. Δὲν ὑπάρχει .....

- 7) Ποῖοι τρόποι ἢ εἶδη ὀργώματος (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων μετὰ τὸ ὑνί: καθέτως, πλαγίως, βαθιὰ κλπ.

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σποράς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων
ἢ ἄλλων. ....

γ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σποράς :

- 1) Διὰ τὴν σπορὰν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποῖαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ. ....

Διὰ τὴν σπορὰν μόνον τοῦ σίτου γίνονται δύο ὀργώματα. Γίνεται πρῶτον ἄρωμα κατὰ τὰ 25-30 Νοεμβρίου καὶ εὖ διβόλισμα μετὰ 10 ἡμέρας καὶ κατόπιν χένεται ἡ σπορά.

- 2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπαντήσατε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

Γίνονται τρία ὀργώματα (ὀρμα-
μα, διβόλισμα ἢ χύρισμα καὶ σπορά).

- 3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δέον νὰ ἀφεθῇ ἀσπάρτον τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρανάπαυσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτάρι ἢ ἄλλο δημητριακόν. ...

ἐπὶ 5 ἔτος.

- 4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιεργείας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποῖαν ἐποχὴν; διὰ τοῦς δημητριακοῦς εἰς καλλουργίαν καὶ ψυχανθῶν 2.

- 5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκεύη χρησιμοποιοῦνται: α) κατὰ τὴν σπορὰν. π.χ. τὸ δισάκι εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους; .....

Μαουχέλο. διὰ τὸ λίπασμα, ἐξ αὐτοῦ λαμβάνεται τὸ λίπασμα καὶ διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους.

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχὸν ἄλλα μέσα): 1) καθαρίζονται: τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὕνι κατὰ τὴν ἀροτρίαν (ὀργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὅποια κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἄλλει-
ψοειδῆ σιδηρᾶν ράβδον, ἢ ὅποια ἔχει τοποθετηθῇ εἰς τὸ ἐν ἅκρον
τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον; .....

1. ἀξάλη..... βίτσα ἢ καρούτσης..... 2.....

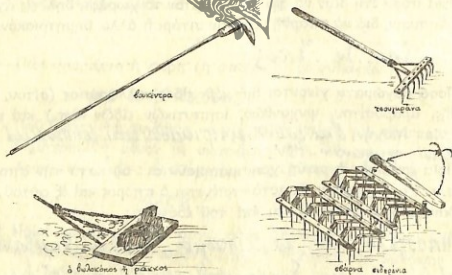
2. Πουρὶ.....

2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνι-
σμα, διβόλισμα); Γίνεται σβάρνισμα ἢ διαβόλισμα...

δι' ἄξινυ, εἰς ὃ ἐργάζεται ἢ ἐργατρία.....

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποὺ δὲν ἔχουν ὀργωθῇ (μὲ σκαλίδα,
τσαπὶ κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἔνω (1 - 3) ἐρωτημάτων
περιγραφή ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχε-
διάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχε-
διάσματά τινων ἐκ τούτων)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ..... ΑΘΗΝΩΝ

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κή-
που· π.χ. ὁ κασμάς, ἡ τσάπα κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν) .....

Σιγάρι, μαρμαί, τσάπα, ...

.....

Σιγάρι

- 6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγάν) εἰς τὸ ὄργωμα καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὥς καὶ αἱ ἐργασίαι ποὺ ἐκτελοῦν

Ὁ βιασπικαί. Ἀδελφ. πορ. ἰσοπεδώνει. τὸ ὄργωμα.

κατὰ τὴν ἐμπορὰν. ....

- 7) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σπορὰν ὀσπρίων. Πῶς ἐγένετο ἡ σπορὰ καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου

εἶδους. ....

ὡς γίνεται π. εμπορὰ καὶ ἀποστράμμιον. εἰς τὸν

ποτιστικὸν ἀγρὸν. ....

- 8) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφὰς τῶν ζώων· π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ἄ. ....

τὰ ἀρδευόμενα (σπικαί) διὰ τὰ χρησιμοποιοῦνται.

καὶ διὰ κτηνευκαί. ....

- 9) Πῶς ἐγένετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμήλων· ἐσπέρνοντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιῆς (βραγιῆς) καὶ ἄλλως. ....

ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια. ....

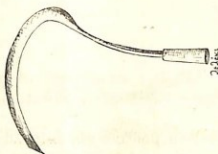
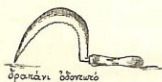
Β'. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α. Ἔργαλεῖα θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά. (Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.) .....

δρεπάνι με κόψη καὶ δρεπάνι ὀδοντωτό .....

Ἐὰν ᾦσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε .....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΔΟΗΝΩΝ

2) Μὲ δρέπανα ἢ μὲ ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσες) ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφήν τῶν ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα). μελέτρα...

3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργαλείου ἦτο ὁμαλὴ ἢ ὀδοντωτή; (Σχεδιάσατε αὐτήν). ὁμαλὴ .....

4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβή του· (σχεδιάσατε ἢ φωτογραφήσατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο; .....

..δέν... χειρολαβή... σκελετός...

5) Ποῖος κατεσκεύαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά ἐργαλεῖα (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ἄ.) .ο.ι...ε.ιδ.κ.π.ο.ν.χ.ο.ι...ε.χ.υ.φ.τ.ο.ι.....

6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μὲ τὰς χεῖρας, δηλ. δι' ἐκριζώσεως καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθιῶν) ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.) χ.ρ.μ.ε.ι.π.α.π.ο.ι.κ.λ.π.α.ι...ο.θ.ε.ρ.ι.σ.μ.ο.ι...μ.ε.ι...δ.ρ.ε.π.ἄ.ν.ι.....

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μὲ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερὸν μέσον ὁ σῖτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σίκαλις κλπ. ....

.ε.ι.ς...ὕ.ψ.ο.ς...30-35.π.ό.ν.τ.α.ν... ..

2) Οἱ στάχυες ποῦ ἔμεναν (ἢ μένουν) εἰς τὸ χωράφι μαζί μὲ τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται).

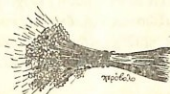
3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ), τὰ ὁποῖα παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοὺς τὰ δράγματα (δραχμῆς, πιάσματα, χεριές, χερόβολα) τῶν σταχυῶν καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα ; .....

.ο.ι...ἴ.δ.ιο.ι...ἀ.πο.θ.ε.τ.ο.υ.ν...ἐ.π.ί...το.ῦ...ἐ.δ.ἄ.φ.ο.υ...π.ί.ς...χ.ε.ρ.ι.έ.ς... ..

4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χεριές) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ ; Πόσα; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χειρὸς) χωριστά ; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχυῶν εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρῶνται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς) .....

5) Πώς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχοῦ κα-
λοῦνται ἀγκαλιές. ....

.....δεμάσι, χειρόβολο.....

γ. Οἱ θερισταί.

1) Ποιοὶ θερίζουν : ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
θερισταί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν
σκοπὸν ἀπὸ ἄλλων τόπων καὶ ποίον ; .....

..Ἄνδρες.. καὶ ..γυναῖκες.....

2) Πῶς ἡμείβοντο οὗτοι με ἡμερομίσθιον (μεροκάματο) ἢ κατ'
ἀποκοπήν (ξεκοπὴς). Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβὴ εἰς χρῆμα ἢ εἰς
εἶδος ; Τὸ ἡμερομίσθιον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἄνευ
φαγητοῦ ; (Παραθέσατε μετὰ τὰς πληροφορίας καὶ τὴν σχετικὴν
εἰς τὸν τόπον σας ὀνοματολογίαν) .....

Μέτ. ἡμερομίσθιον, ἢ ἀμοιβή. ἦτο καὶ εἶναι ...

..χρῆμα καὶ μέ. παροχῆς φαγητοῦ.....

3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμόν ; Ἐπίσης κατὰ
τὴν ἑναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλ-
λοντό τι εἰς τὴν μέσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται
κόπωσιν (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ἡ μέση των) ; .....

..ἔφερον.. ἐπένδυον.. ἐφ' ὑφάματι.. καὶ .....

..εἰς τὰς δύο χεῖρας.....

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός ; .....

Δὲν ἐγίνετο καὶ γίνεται ἔναρξις θριγκοῦ...
καὶ νῦν Τρίτην.....

- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά. ....

Τραγουδοῦν διάφορα τραγούδια.....
Δὲν ὑπάρχει οὐδὲν ὁχνηρὸν μέ πάλιν...
θριγκῶν.....

- 6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθήριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχυν πού μένουν ἀθήριστοι ; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδὸς καὶ μὲ τοὺς ἀποκοπέντας στάχυν πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάθην, τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.).

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι εἶδημον.....

Δὲν ὑπάρχει ὁχνηρὸν εἶδημον.....

δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχῶν.

- 1) Πότε ἐγίνετο τὸ δεμάτιασμα, ἥτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχῶν. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν ; Τὸ ἐσπέρας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μένουν οἱ στάχυν εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; .....

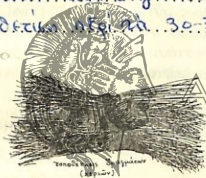
Τὸ δέσιμον γίνεται ἀμέσως μετὰ τὸν θριγκὸν καὶ κατὰ προτέμνην τῶν πρῶτων καὶ ἔπειτα ἑξῆς.....

- 2) Πώς ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχυν καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χειρὶς, ἀγκαλιές ; Πῶς ἐδένοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελονοειδῆς θάμνους, π.χ. βρούλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δεματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.....

Θ. δέχτης.. μόνος.. ε.α.β.. ἐκμεντρώνει τὰ δέματτα...
 (χειρὶς) καὶ.. μόνος.. ε.α.β.. ἐκμεντρώνει τὰ δέματτα...
 ε.α.β.. ἐκμεντρώνει τὰ δέματτα...
 ε.α.β.. ἐκμεντρώνει τὰ δέματτα...
 ε.α.β.. ἐκμεντρώνει τὰ δέματτα...
 ε.α.β.. ἐκμεντρώνει τὰ δέματτα...
 ε.α.β.. ἐκμεντρώνει τὰ δέματτα...
 ε.α.β.. ἐκμεντρώνει τὰ δέματτα...
 ε.α.β.. ἐκμεντρώνει τὰ δέματτα...
 ε.α.β.. ἐκμεντρώνει τὰ δέματτα...

Συνέχειο

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνεκεντρώνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δεμάτια συνεκεντρώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο ; .....

Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον συνεκεντρώνοντο εἰς...
 ε.α.β.. ἐκμεντρώνει τὰ δέματτα...
 ε.α.β.. ἐκμεντρώνει τὰ δέματτα...
 ε.α.β.. ἐκμεντρώνει τὰ δέματτα...
 ε.α.β.. ἐκμεντρώνει τὰ δέματτα...
 ε.α.β.. ἐκμεντρώνει τὰ δέματτα...

Συνέχειο

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ; ἀπὸ τοῦ 1949

φωτογραφίας) .τά. πρὸς. ἡφαιάν. κέρσαν. κοσμίαν.
 διὰ. δρεσιάνον. (δρεσιάνη). ἢ. κόσας. (κοσμάρας).
 κέρσαν. (δρ.). δένετα. διὰ. κιβωτίου. (καβάνι)

Γ' ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορά τῶν δεματιῶν πρὸς άλωνισμόν. Συνεκεντρώνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ άλώνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ. ....

Μεταφέρουσα. εἰ. τό. ἄλωνι. ....

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς άλωνισμόν δεμάτια. Εἰς τινὰς τόπους λέγεται: θεμνωσάσι, θεμωνιά, θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς σωρόν; Ὑπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθέτησεως; ....

Θεμνωσάσι. ....

- 3) Ὑπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας ἄλωνι διὰ τὸν άλωνισμόν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρισμός τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον χώρον, δηλ. ὄχι εἰς τὸ άλώνι; ....

Ὑπῆρχεν. ἄλωνι. ....

- 4) Ποῦ κατεσκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ άλώνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς ποῖαν θέσιν; δις. τῶν. ἔνθεν. τοῦ. χωρίου. καὶ. ....

εἰς. μέρος. τοῦ. ἔνθεν. ὕψους. ἄλωνια. καὶ. ἔξω. τοῦ. χωρίου, εἰ. τοῦ. ἄχραν. ....

- 5) Τὸ ἁλώνει ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ;
ἐὰν τοῦτο ἀνήκη εἰς πολλές οἰκογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρῆ-
σις του, δηλ. με ποίαν σειρὰν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; .....

ὅταν . ὑπάρκουν πολλὰ . θυμωμένα . ἀπὸ ἁλῶνι .
ὁ ἰδιοκτήτης . δίδει . εἰς αὐτὸν . ἡτοί . μίαν . ἡμέραν .

- 6) Ἀπὸ πότε ἀρχεται τὸ ἁλώνισμα καὶ πότε λήγει ; .....

ἀπὸ . τῆς . ἀρχῆς . τοῦ . τοῦ . τοῦ . μέχρι . 15^{ης} . ἡμέρας .

- 7) Εἶδη ἁλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματά-
λωνο (με δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (με δάπεδον
ἐστρωμένον με πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχε-
διάσμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ) .....

ὅταν . ὑπάρκουν . 2 . εἶδη . ἁλωνιῶν .

χωματάλωνο . καὶ . πετράλωνο .

- 8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἁλώνι ἐκαστὸν ἔτος πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ
ἁλωνισμοῦ· (π.χ. τοῦ χωματάλωνο· καθαρισμὸς αὐτοῦ καὶ
ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρ-
χει, με πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μείγματος κόπρου βοῶν
καὶ ἀχύρων). Τὸ . πετράλωνο . καθαρίζεται . ἀπὸ .

τοῦ . κόπρου . δ. . καθαρίσας . τὸν . ἐνδιαφερόμενον . πρὸς

ἁλωνισμὸν . Τὸ . χωματάλωνο . ἐπαλείφεται . διὰ . . .

κόπρου . βοῶν . πρὶν . πάλιν . ἁλωνισμὸν .

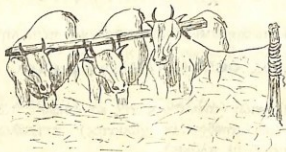
- 9) Ἡ ὥς ἄνω προετοιμασία τοῦ ἁλωνιοῦ καὶ ἡ ἐνάρξις τοῦ ἁλωνι-
σμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ; .....

ἡ . προετοιμασία . γίνεται . εἰς . ὠρισμένην . ἡμέραν .

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἁλώνι τῶν δερματιῶν, ὅπου
ὑπάρχει ἁλωνόστυλος, ὥς καὶ τὸ ἅπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ἁλω-

νισμόν ; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἰονδήποτε ἄλλον.

Οἱ ἐτάχυνες ἔχον· κατὰ δουκὶν· πρὸς τὰ ἄνω .....
καὶ γίνονται ὡς· διὰ κινύει· καὶ κατωτέρω· ἐκκλίνουσι·
.....

11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοποιο-
ήσεως ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

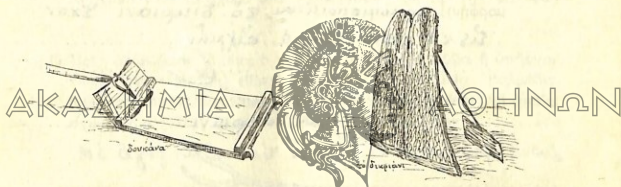
α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατή-
σεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.).
Πολλοχοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλώ-
νιου στυλὸς, ὕψους δύο μέτρων (καλούμενος στηγερὸς, στρούλουρας, δουκάνη, βουκάνη κ.ά.), ἀπὸ τοῦ ὁποῦ ἐξαρτῶν-
ται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦν-
ται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τὰ ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλι-
κῶς, «νὰ ἔρχονται γῦρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα.....

β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ
ἀλώνισμοῦ. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινί ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλωνό-
στυλον μὲ τὰ ζῶα; (Εἰς τινας τόπους δένεται τὸ σχοινί εἰς θηλειές,
αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμόν τῶν ζώων. Εἰς ἄλλους τόπους
εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στυλὸς εἰς τὸ
μέσον τοῦ ἀλώνιου. Τὰ ἀλωνίζοντα ζῶα περιφέρονται συνδεδε-
μένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινίου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλειές περὶ τὸν
λαιμόν ἐκάστου ζώου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται
ἀκόμη) ἀλώνισμός κατὰ τὸν ἓνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

τες καὶ σχετικὰς φωτογραφίας ἢ ἰχνογραφήματα). Ὁ ἄλωνισμὸς
 γίνεται διὰ ὀκκαίαν ἀκμηαίοντος. διὰ δὲ ἐξ ὧν
 λαμβάνεται τὸ φῶς καὶ περικυκλῶνται γύρω τοῦ
 βελγ. τραυ. ὅταν τὸ ὀκκαίον τελευτήσῃ, μαφινδῶν,
 ἵππων ἐπὶ βελγ. τῶν, ἀλλὰ τῶν τῶν φορὰν τῶν τῶν.
 συνέχεια

- γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἄλωνισμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μη-
 χανικὸν ἄλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὺς εἰς
 ἓν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὠπλισμένη εἰς τὴν κάτω
 ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχίδων
 σκληροῦ λίθου ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένων ζώων, σύρεται
 δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἄλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων
 διὰ τὸν ἄλωνισμόν των.

Σημειώσατε, ἐὰν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἄλωνιστικὸν τοῦτο
 μηχανήμα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκάννα, δικριάνι,
 βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις
 διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπρομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμε-
 ρον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητρι-
 ακά. Ἠλωνίζοντο (ἢ ἄλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακά με ἄλωνι-
 στικὸν μηχανήμα; Μήπως π.χ. ἡ κριθὴ καὶ τὰ ὄσπρια (κουκκιά,
 ρεβίθια κ.ἄ.) ἠλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζώων ζευγνυομένων καὶ
 περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων; .....

Δὲν χρησιμοποιεῖται παλαιότερον. Ἰδού.
 μηχανήμα .....

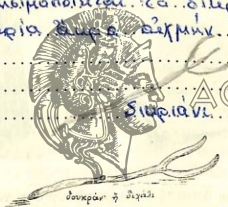
- 8) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἄλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὰ ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην. ; .....

Ἀπὸ 7 π.μ. πρῶται. μετὰ 12.30. ἀπὸγευμα. μετὰ...
 7 π.μ. 5-6 ὥραν. ὅταν. γίνεσθαι. ἄλωνισμός. ῥέμας
 ἢ. κριθὺν ἔρχεσθαι. 20. ἔσθ' ῥέμας. ἤτοι. 7-8 ὥραν.
 διακόπτεται. μετὰ. 10.30. διὰ τὰ ἐπαναληφθῆ μετὰ.
 7 π.μ. 5.30. πρῶτ' ἡν. μετὰ. ἑσπέρην. μετὰ 12.30. μετὰ.
 7 π.μ. 10.30. ὥραν. ....

- 12) Ποία ἄλλα ἄλωνιστικά ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἰς τινὰς τόπους χρησιμοποιεῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὅποῖον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν): χρησιμοποιεῖται τὰ διμυριάνι. ἔχον...
 ... εἰς. τὰ. πρῶτα. μετὰ. μετὰ. ....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἄλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἄλῳνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὅποῖον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἄλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκόπιους στάχους ; μετὰ τὸ διμυριάνι. εἰς. ῥέμας. ρίπτει...
 τοὺς. στάχους. εἰς. τὸν. κύκλον. πρὸς. διμυριάνι. μετὰ.
 ζῶα. διὰ. τὰ. ποποδῶν. λέγεται. διμυριάνι. ....

- 14) Ἦτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἄλωνόβερρα διὰ τὴν ὁδήγησιν καὶ τὸ κτύπημα τῶν ζῶων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαχοῦ φ' κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποία ἡ κατασκευὴ τῆς ; (Σχεδιάσατε τὴν ράβδον αὐτὴν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα). ....

χρησιμοποιεῖται. ἢ. βίτσα, ράβδος. μετὰ. λουρί...
 1. ράβδος. 2. ξύλον... 2. λουρί. ....

- 15) Πώς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἐνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἐνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἀλωνιοῦ. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. ἤλωνίζοντο καθ' ἡμέραν ... δίταν μία, βρώμης καὶ κριθῆς δύο .....

- 16) Πώς λέγονται οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνισθοῦν διὰ νὰ ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν καρπὸν ; (ἐν Κρήτῃ : μάλαμα)

- 17) Ποιοὶ ἀλωνίζουν : ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς μὲ ἰδικὰ του ζῶα ἢ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν ἀκόμη) εἰδικὰ ἀλωνιστὰι (ἐν Αἰτωλίᾳ : βαλμάδες, δηλ. ποσπώνηδες, καλούμενοι ἀλωνοῦνται καὶ ἀγωγιᾶτες) οἱ ὅποιοι εἶχον βόδια ἢ ἄλογα καὶ ἀνελάμβανον τὸν ἀλωνισμόν .....

Μὲ ἀγωγιᾶτες πού εἶχαν ἄλογα ἢ ζῶα τους .....

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου μὲ ζῶα καὶ μὲ ἀλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχυν· π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν μὲ χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ μὲ ἄλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).

Ὁχι .....

- 19) Ὁ κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο· ἐκ ποίου ξύλου κατεσκευάζετο· πόσον μῆκος καὶ πᾶχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του ; .....

- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγίνετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλὴν;
Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγίνετο (ἢ γίνεται) χρήσις τοῦ κοπάνου;
(π.χ. φακῆς, ρεβιθῶν κλπ.).....

κόπανος στεφανίτης

ξύλο κοπανιστὸν διὰ τὸ καθεύεμα
μικρῶν λαγῶν δημητριακῶν...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ἀκαδημία

ΑΘΗΝΩΝ

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγίνετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν
τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν ; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο
ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά ;
Πῶς ἐγίνετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων
παραγωγῶν ; .....

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα.
Ἐγίνετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου ; Πόσαι
στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν ;
Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καὶ εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχους, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας) .....

- 22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζώων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐάν ναί, ποῖα ;
Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ; .....

- 23) Πότε τὸ πρῶτον ἔγινε χρήσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας. Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμός κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς) ἔγινετο χρήση
δ. λινιτσίου μηχανῆς καὶ τὸ 1950 .....

β'. Λίχνισμα

- 1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχυες, ἐτοησμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν Αἰτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Με ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῖται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα πῶς λέγεται τοῦτο (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλαχοῦ : δικιργιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ. ....

ἐξ. εἰς δικριάνι .....

δικριάνι .....

Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ;
Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἑπάνω εἰς τὸν σωρόν; Μήπως μαχαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι; Τί λέγεται κατὰ τὴν πράξιν ταύτην καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο.....

ἔχει. ἔχει καὶ ἐπίσημοις. ὁ δὲν ἔδωκεν ὑπάρχει.
δὲν γὰρ τοποθετεῖται. ἀντικειμένου. πᾶσι γὰρ
τοῦ ὁμοῦ.

2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο :
φυτάρι, θρινάκι ; Ἰχθυογραφήσατε τοῦτο.....)

1). φτυάρι

2) Simplici

φτυαρι

Σιγιάλι

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΑΝ

3) Ποῖος λιχνᾶ (ἀνemiζei): ἄνδρας, γυναῖκα· εἰδικὸς λιχνιστῆς ἐπ' ἀμοιβῇ ;

αναλογως της ποσότητος δούλ. η. πρὸς ἑνός...

အလုပ်အသွယ်အဖွယ်အစား

4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχυῶν, τὰ ὁποῖα μετὰ τὸ λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ· (εἰς τινὰς τόπους καλοῦνται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοῦς κοντύλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνηται δεῦτερον ἀλύνισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζῶων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ ;

κότταλα. Ο αραβός αποκρι/εται δικά.....

κοπανιάρητος, κόπανος, επίμηκες, ξύλον .....

κόρυμβος

5) Πῶς γίνεται ἡ ζευξίς τῶν ζώων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλ-
νισμα ; Ποῦ ἀπαντᾶται τὸ ἀλῶνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα καὶ καρπολώνεμα)* διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
ηθίζεται τοῦτο .....

- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμένειντα
χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ; .....

ἤφοδ. τὴν τοῦ δικνίσματος ἀποχωρισθῶν τὸ ἄχυρον, ἐν γὰρ
τῶν τῶν. ἀμύρων. ἐπὶ δριμύτες. ὁμῶς. τὸν δριμύτην λικνοῦν
μέ. τὸ κτεῖαρι. δὲ νὰ ἀποχωρισθῶν. ἐπὶ ζέναι. ὁ δριμύτης.

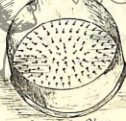
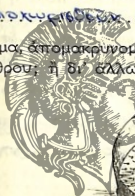
Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
ὕλων ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου; ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

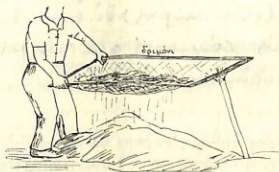
ΑΘΗΝΩΝ

κόσκινον παλαιο δερμάτινον

κόσρος ἢ ἀριλόγος

νων με ὅπας διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. με τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
κατὰ τόπους : βολίστρης, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν) .....

- 7) Ὅταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν ; Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῖται; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός ; Πῶς χαράσσεται καὶ ποία ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπτηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ;

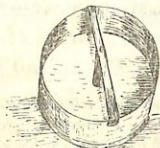
ἔκφυλλοι. καὶ τὸ ἐκφυλλοῦν...
ὅταν ἐκφυλλοῦν γίνονται τὸ ἐκφυλλοῦν τοῦ ἐκφυλλοῦ...
τοῦ ἐκφυλλοῦ καὶ τὸ ἐκφυλλοῦν τοῦ ἐκφυλλοῦ...
τὸ ἐκφυλλοῦ λέγονται ἐκφυλλοῦν καὶ ἐκφυλλοῦν...
κατορθοῦν...

- 8) Ἀλλὰ ἔθιμα προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σίτος, κριθή κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην. Μετὰ τὴν ἐκφυλλοῦν τοῦ ἐκφυλλοῦ...

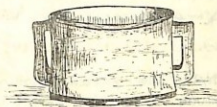
ὁ γεωργὸς (νοικοκύριος) δὲ ἐνός... δακτύλου (ἐνός) βύει... ἐκφυλλοῦ... δακτύλου... καὶ τὸ ἐκφυλλοῦν...
ἐκφυλλοῦν... ἐκφυλλοῦν...

- γ'.1) Ποῖαι ὀφειλαὶ πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἀλώνι; π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποία ἦτο ἡ συνήθεια. Ἦρχετο ὁ δεκατιστὴς εἰς τὸ ἀλώνι; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγένετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἴπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

κατὰ τῶν ὁσίων τοῦ βασιλέως (ἐν λέγειται
ὁ... ἀρχιερεὺς... παίρνει τὸ ἀρχιερεὺς ἀνα-
γνώστῃ μετὰ τῶν ἱερέων πορεύεται... κρητοῦ.....

μεσοκοίλε

ΚΟΥΤΛΟΥ

- α) τὸ παπαδιάτικο,
β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,
γ) τὸ γυφτιάτικο,
δ) τὸ ἐλκωνιάτικο κλπ.

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερον μέτρα τῶν δημητριακῶν (ὄνομα, χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτογραφίας αὐτῶν) .....

ΑΘΗΝΑΝ

- 3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκκων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἑκάστην περίπτωσιν τὰς σχετικὰς συνηθείας) .....

Εντά τω οργάνω του εις μέγα πύονα ειζήτην
(ἀκρόασις).....

- 4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἀχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἀλώνι. Πῶς ἐγίνετο ἡ ἀποθή-

κευσις εἰς τὴν ὑπαιθρον ; *ἐκ τῶν ἀκροῦν καὶ τῶν κερίων*

- 5) Πῶς ἐγένετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ
θερισμοῦ ἀπὸ τοῦς καλυτέρους στάχους ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα ; ...

*Ἀναλόφου, παρόφου, ἐκ τῶν ἐφαρδύειν, παρόφου, ...
κέρει, κερμίων, διακρίειν*

- 6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατα-
σκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτή) ἐκ σταχυῶν,
τὸ ὁποῖον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὀπισθεν τῆς θύρας κλπ ; ..

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτή αὕτη ; Ποῖον τὸ σχῆμα της ποῦ φυλάσσεται,
πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ πρὸς ὅσον χρόνον ;

Δ'. ΕΘΝΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν
τόπον σας ἀναμμα φωτιάς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστου-
γέννων, ἑσπέρas 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρ-
τίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρas τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

τῶν 23^{ης} Ἰουνίου καὶ Ἀποκριῶν

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποῖαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ; .....

*τῶν 23^{ης} Ἰουνίου κατὰ τὸ ἑσπέρas ἐκ τῶν κερμίων
μερῶν τοῦ κερμίου, κατὰ καὶ μετὰ τὴν ἀποκριῶν*

2) Πώς λέγεται ή φωτιά αὐτή ; (π.χ. φανός, ἀφανός κλπ.).....

β'. 1) Ποιοι ἀνάπτουν τήν πυράν παιδιά, ήλικιωμένοι, ποίος ἄλλος ; ...

..... Παιδιά .....

2) Ποίος ή ποιοι συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. διὰ τήν πυράν.
Τὰ κλέπτουν ; Ἄν ναι, ἀπό ποῖον μέρος ; .....

..... Παιδιά ... Ἄλλα κλέπτουν καὶ ἄλλα καὶ ἐνδέ-
χουν. Ἐνδὲ καὶ ἡμεῖς ... ἐξ ἐνδὲ τοῦ χωρίου .....

3) Πώς γίνεται ή συγκέντρωσις των. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἡμέρας αἱ παιδιὰ συνεκέν-
τρωνετο καὶ ὁμιλοῦν καὶ ἐμύχαντο καὶ χω-
ρίον πρὸς συγκέντρωσιν ξύλων. Τὰ μετέφερον καὶ
ἔδωκεν αὐτοῖς χοῖρας τῶν καὶ ἐκαστοῦ ἐν τῷ
συνέχειν

γ'. Ποῖαι αἱ συνήθειαι εἰς κάθε τόπον διὰ κάθε πυράν ;

1) Προσευχαί, διάφοροι ἐπικλήσεις, ξόρκια, ἄσματα, κρότοι, θόρυβος.
Καταγράψατε τὰ σχετικὰ κείμενα .....

.....
.....
.....

2) Πηδήματα, χοροὶ γύρω ἀπὸ τήν πυράν. (Περιγραφή λεπτομερῆς)

.....
.....
.....

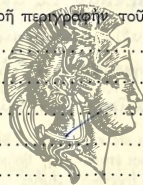

- 3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρὰς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.) ....

- 4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ 'Ιούδα· (περιγράψατε λεπτομερῶς) .....

- 5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφὴν τοῦ ἐθίμου εἰς τὸν τόπον σας

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Ἐξεταζόμενος τόπος.

Ἀρτίκιον Τριφυλίας Μεσσηνίας.

Ὀνοματεπώνυμον ἐξετάδοντος καὶ συμπληρώσαντος.

Σοφός Θεόδωρος Κοπανάκιον Μεσσηνίας, διαμένων εἰς Ἀρτίκιον
ἐπὶ τέσσαρα(4) ἔτη.

ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

Οι κάτοικοι του χωριού, λόγω της έδαφικής διαμορφώσεως, ήσυχολογούντο
ἀνέκαθεν με την γεωργία και την κτηνοτροφία.

Αι αγροτικάς περιοχάς προωρίζοντο καί διὰ σποράν καί διὰ βοσκήν τῶν ποιμνίων. Αἱ περιοχάς διὰ σποράν πολλῶν ἐνηλλάσσοντο. Δηλαδή ἐσπεύ-
ροντο κατὰ ζεξιάς, ὥς ἐλέγετο. Ἀφῆνοντο αἱ περιοχάς αὗται γιά νά ξεῖ-
κουρασθοῦν, ὥς λέγεται, καί νά σπαροῦν κατὰ τήν ἐπομένην καλλιεργι-
τικήν περίοδον, ἥτοι μετὰ ἓνα χρόνον. Τήν περίοδον αὐτήν πού δέν ἐκαλ-
λεργοῦντο τά κτήματα αὐτά τά χρησιμοποιοῦσαν γιά βοσκοτόπους. Τό
αὐτό συμβαίνει καί σήμερον.

"Απαντα τὰ κτήματα ἀνῆκον εἰς τοὺς χωρικοὺς.

Ἡ περιουσία τοῦ πατρὸς διανεμήσεται τοῖς τέκνοις τοῦ μετὰ τὸν θάνατό του, ἐὰν δὲν ἔχη προηγηθῇ ἡ ἐκτέλεσις τοῦ πατρὸς διαθήκη. Τοῦτο εἶναι κατὰ τὸ σπένδιον (διαθήκη).

ΚΑΔΗΜΙΑ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΧΑΡΙΤΕΩΣ ΕΥΠΑΡΧΟΝΤΕΣ ΧΡΕΙΣ
ΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ ΕΝ ΤΩ ΧΑΡΙΤΕΩΣ ΕΥΠΑΡΧΟΝΤΕΣ ΧΡΕΙΣ

Τὰ κτήματα πολαιότερον ἐλίπασαν τὸν ἀνδρῶν. Ἡ χρησιμοποίησις τῶν λιπασμάτων ἐξηρμόσθη τὸ πρῶτον ἐν τῷ 1926. Τὸ λίπασμα ρίπτεται κατὰ τὴν σποράν (λίπασμα ZEL σπορᾶς), καὶ μετὰ τὸ φύτευμα εἰς τὴν ἐπιφάνειαν (λίπασμα ἐπιφανείας).

Τό θργωμα καί η σπορά πρό. του 1920 εγίνετο διά του ξυλίνου άρότρου καί εις μέρη όπου τοϋτο δέν ήτο δυνατόν λόγω της φύσεως του έδάφους διά της σκαπάνης. Τό σιδηροϋν άρότρον έχρησιμοποιήθη τό πρώτον κατά τό 1940.

Τοῦτο ἦτο δίδυμον καὶ μονόδυμον.

Τά κτήματα ήρχισαν νά κολληεργοϋνται διά τῶν γεωργικῶν μηχανῶν κατὰ τό 1958.

"Απαντα τὰ γεωργικά ἐργαλεῖα κατασκευάζοντο ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ καὶ ὅταν τοῦτο ἦτο ἀδύνατον ὑπὸ τῶν συνηθουσίων (γύφτων).

Τὸ μομόφτερον ἄροτρον ἐχρησιμοποιεῖτο εἰς τόπους οὐχὶ πετρώδεις.

Τό ὄνι τοῦ μονοφτέρου ἀρότρου ἦτο πλατύ καί τοῦτο διὰ νά ἀνοίγεται πλατυτέρα αὐλακίᾳ. Ἐπίσης πλατύ ὄνι χρησιμοποιεῖται καί εἰς τὰ ὀπίσθη ἀρότρα ὅταν τό κτῆμα εἶναι **ΞΕΡΕΥΛ** εὐφορον (χωματερό).

Είς τὰ πετρώδη δάση χρησιμοποιεῖται τὸ στενὸ ὄνι καὶ τοῦτο διότι πρὸς πᾶσι καὶ ἑκάστῳ λίθῳ (τοπικὴ ἔκφρασις) νὰ ἀνασηκῶνται τὸ ὄνι ἐπεὶ δὲ εὗρισκει ἀντίστασις εἰς τὰς πέτρας.

Τό ὄργωμα γίνεται ὑπό τοῦ ζευγολάτου ὅστις δύναται νά εἶναι ἄνδρας καί γυναῖκα.

Διά νά ζευξωμεν τό ζῦγον εἰς τό ἄροτρον τοῦ βάζομε πρῶτον τήν λαιμαρίδα. Αὕτη ἀποτελεῖται ἐξ ἑνός σιδήρου ὡς σκελετοῦ καί μίαν ἐπένδυσιν ἣτις περιέχει φαθό. Αὕτη τοποθετεῖται εἰς τόν λαιμόν τοῦ ζῦγου καί συνδέεται διά τοῦ ζυγοῦ διά τῶν ἀλυσσέων. Κατόπιν ζεύγνεται τό ἕτερον ζῦγον κατὰ τόν ἴδιον τρόπον. Ἀφού ζευθοῦν καί τά δύο ζῦγα διά τῶν λαιμαριῶν καί τοῦ ζυγοῦ συνδέονται διά τοῦ γουζιοῦ εἰς τό ἄροτρον.

Τά δύο ζῦγα συνδέονται μεταξύ των δι' ἑνός σχοινίου ἀπό τά χαλινᾶ των (ζυγαρόσχοινον). Τά χαλινᾶ τῶν ζῦγων ἀφού περασθοῦν κάτωθεν τῆς κοιλίας των προσδέονται εἰς τήν χειρολάβαν τοῦ ἄρότρου διά νά διευθύνωνται παρὰ τοῦ ζευγολάτου.

Μετά τό ζεύξιμον κάμνει ἑναρξιν τῆς ἐργασίας του. Ἀρχίζει τό ὄργωμα. Ὅταν τοῦτο εἶναι ἀπλό ὄργωμα καί ~~καί~~ σπορά δέν ὀδεῖ μεγάλη σημασία ὡς πρός τήν ἀπόστασιν τῶν ἀβλᾶκων. Τό ὄργωμα εἶναι ἀραιό ὥστε οἱ ἀβλακίες νά μή γεμίζουσιν γιά νάστραγγλίζουν τά νερά. Τό ὄργωμα γίνεται κατὰ τόν μήνα Ὀκτώβριον. Οἱ δέ δημητριακοί καρποί σπείρονται κατὰ τās ἀρχάς τοῦ Νοεμβρίου καί τελειώνουν κατὰ τās 20 Δεκεμβρίου.

Πρῶτον σπείρονται δημητριακοί καρποὶ ῥιζίνες θά χρησιμεύσουν διά τροφήν τῶν ζῦγων (γρασίδια). Μετά τὸν σπόρον σπείρονται ἡ βρώμη καί τὰ κριθᾶρι. Ἀφού τελειώσει ἡ σπορά τότε ὁ γεωργός ἀρχίζει τό ὄργωμα διά τήν σποράν τοῦ σίτου. ~~Ἐπειδή ὁ σίτος ἀπαιτεῖται νά εἶναι ἀπλό~~ ὅταν σπείρῃ τόν σίτον κατ' ὅτι οὕτως εἶναι ἡ εὐπαθέστατος τῶν ἄλλων δημητριακῶν καρπῶν/μετά τό πέρας τῆς σπορᾶς ἀρχίζει ἐκ νέου τό ὄργωμα τῶν προηγουμένως ὀργωθέντων ἀγρῶν (δρόμοι ἢ διβόλισμα ἢ γύρισμα).

Κατὰ τήν ἐργασίαν αὐτήν (δρόμοι, διβόλισμα, γύρισμα) προσέχει ὥστε οἱ ἀβλακίες πού χαράσσονται τώρα νά εἶναι ὅσον τό δυνατόν κάθετες πρός τās προηγουμένας (σταυρόνονται). Προσέχεται τοῦτο ἐκ μέρους τῶν γεωργῶν διά νά κοπῇ τυχόν ~~πλεονέκτημα~~ ἀκαλλιέργητον ἔδαφος. Ἐάν ὁ καιρός τό ἐπιτρέπη καί ὁ χρόνος τῆς σπορᾶς, ὁ γεωργός ὀργώνει διά τρίτην φοράν τόν ἀγρόν. Ὅταν ἔρῃ ὁ καιρός τῆς σπορᾶς ἀπό τήν ἐσπέραν τῆς προηγουμένης ἡμέρας ἐτοιμάζει τόν σπόρον διά νά σπείρῃ. Τόν σπόρον τόν ὁποῖον θά χρησιμοποιήσῃ διά σποράν ἀπό τό θέρος τόν ἔχει καθαρίσει, ἥτοι ἔχει βγάλει τās ξένας ὕλας. Ὁ καθαρισμός τοῦ σίτου πρὶν ἐγίνετο μέ τό ἀρίλογο ἢ κόσκινο. Ἀπό τό 1954 καί ἐντεῦθεν γίνεται διά τῶν μηχανῶν. Εἰδικαί μηχαναί πρός τοῦτο (καθαριστήρια).

Τήν παραμονήν τῆς σπορᾶς ὁ γεωργός θά γαλαζώσῃ τόν σπόρον ὥστε οὗτος νά μή γλυστρῇ κατὰ τήν σποράν. Τοῦτο μετά τό 1958 δέν συνήζεται.

Τήν πρωΐαν ξυπνᾷ ~~ΕΙ~~ φορτᾷ τὰ ἀπαιτούμενα διά τήν ἡμέραν, ἥτοι, σπόρο, λίπασμα καί ξεκινᾷ διά τόν ἀγρόν του.

Ἀφού ζεύξῃ τά ζῦγα εἰς τό ἄροτρον του ἀρχίζει ἡ δουλειά.

Χωρίζῃ τόν ἀγρόν εἰς μικρά κομμάτια (κόβει σποριές). Ὁ βοηθός του ρίπτει τό λίπασμα καί αὐτός κατόπιν μέ τό δισάκι στόν ὦμο του σπέρνει.

Ἀφοῦ τελειώσει τὴν σποράν τῶν σπορίων τότε ἀρχίζει προσεκτικὰ τὸ ὄργωμα τὸ ὁποῖον γίνεται κοντὰ ὥστε νὰ μὴ μένῃ κενὸν μεταξὺ τῶν δύο ἀδλακιῶν (παρναυλακιές).

Ὁ βοηθὸς τοῦ πού μπορεῖ νὰ εἶναι δύο καὶ τρεῖς (σφαφτιάς) διὰ τῆς ἀξίνης σκάπτει τὴν ἀδλακιά καὶ ἱσοπεδώνει τὸν καλλιεργημένον ἀγρόν.

Εἰς τὸ τέλος ἀνοίγει ἀδλακιές εἰς τὸν ἀγρόν κατὰ διαστήματα διὰ νὰ φύγουν τὰ βρόχινα νερά.

Εἰς τὴν σποράν τῆς κριθῆς καὶ τῆς βρώμης δέν δίδεται μεγάλη σημασία εἰς τὴν ἱσοπέδωσιν τοῦ ἀγροῦ.

Κατὰ τὴν σποράν τοῦ βρώμου τὸ ὄργωμα γίνεται εἰς μεγαλύτερα διαστήματα ἀπὸ τῆς βρώμης καὶ τοῦ σίτου.

Θ Ε Ρ Ι Σ Μ Ο Σ

Ὁ θερισμός γίνεται καὶ τώρα καὶ πρὸ τοῦ 1920 διὰ τῶν ὁρεπάνων.

Οὗτος ἀρχεται ἀπὸ τὰ τέλη τοῦ Μαΐου καὶ τελειώνει κατὰ τὰς 15 Ἰουνίου.

Οἱ θερισταὶ καὶ αἱ θερίστριαι κόπτουν **Ξ** στοὺς στάχους εἰς ἀπόστασιν 30-35 πόντους ἀνωθεν τοῦ ἐδάφους. **Ξ** Τοὺς κάμνουν δράγματα (χειριές) τοὺς δένουν γύρω μὲ 5-7 στάχους καὶ τὰ ἀκουμποῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους.

Δέν τοὺς ἐνδιαφέρει ποῖαν κατεύθυνσιν ἔχουν τὰ δράγματα (χειριές).

Ὁ δέτης ὁ ὁποῖος δύναται νὰ εἶναι καὶ ἄλλοι λωμβάνει τὰ δράγματα καὶ τὰ κάμνει δεμάτια (χερόβολα). Βάζει **Ξ** στάχους ἀπὸ ἓνα δεμάτι τοὺς

κάνει δεμά καὶ δένει. Ἄλλα δεμά τῶν **Ξ** στάχους εἶναι καλὺ ἐπὶ τοῦ ἀγροῦ καὶ τότε ἀντὶ τούτου ἀντὶ τὴν ἀντοχήν τοῦ δέτην γίνεται καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν. Ὅταν ὅμως ὁ δέτης νὰ προφθάσῃ νὰ δέσῃ ἀπόσας τὰς χειριὰς τότε τὸ ἑσπέρας ἢ τὴν πρωΐαν τῆς ἐπομένης ἡμέρας τὸν βοηθοῦν οἱ **Θ** ερισταὶ καὶ αἱ θερίστριαι.

Τὰ δεμάτια μαζεύονται εἰς σωρούς ἀπὸ 10-12 ἐντὸς τοῦ ἰδίου **Θ** ἀγροῦ διὰ νὰ ἐξυπηρετοῦν τὸ κουβάλημα (μεταφορὰ) μὲ τὰ ζῆα. Οἱ σωροὶ οὗτοι ἔχουν διὰ-φορον κατεύθυνσιν ἀναλόγως μὲ τὸν δέτην.

Ὁ θερισμός γίνεται καὶ διὰ ἐργατῶν μὲ ἡμερομίσθιον.

Ὁ σανὸς ἢ τὸ τριφύλλι θερίζεται κατὰ τὰ τέλη τοῦ Ἀπριλίου.

Ὁ θερισμός τοῦ γίνεται διὰ ὁρεπάνου ἢ κόφτρας (κασάρας). Οὗτος παραμένει ἐπὶ τοῦ ἐδάφους 4-5 ἡμέρας πρὸς ξήρανσιν καὶ κατόπιν γυρίζεται ὥστε νὰ ξηρανθῇ καλῶς καὶ **Δ** κάτω εὐρισκόμενος. Μετὰ τὴν ἀποξηρανσίαν τοῦ συγκεντρώνεται εἰς μεγάλους σωρούς καὶ κατὰ τὰς ἑσπερινὰς ἢ πρωϊνὰς ὥρας δένεται εἰς μεγάλα δεμάτια (μπάλλες). Οὗτος δένεται μὲ κιβώτιον τὸ λεγόμενον κασσόνι. Μεταφέρεται εἰς τὰς ἀποθήκας καὶ χρησιμοποιεῖται διὰ τὴν διατροφήν τῶν ζῴων κατὰ τὸν χειμῶνα.

Α Λ Ω Ν Ι Σ Μ Ο Σ

Τὰ δεμάτια συγκεντρώνονται εἰς τὸ ἀλώνι ὅπου γίνονται θημωναί.

Τὸ ἀλώνι δύναται νὰ εἶναι ἐνός ἢ καὶ περισσοτέρων. Ἔχομεν δύο εἰδῶν ἀλώνια. Τὰ χωματάλωνα καὶ πέτρινα. Ὅταν ἔλθῃ ὁ καιρὸς τοῦ ἀλαλτισμοῦ οἱ ἔχοντες δεμάτια εἰς τὸ ἀλώνι θὰ πᾶν τὴν καθωρισμένην ὥραν καὶ ἡμέραν νὰ φτειάζουν τὸ ἀλώνι.

"Όταν το βότο εἶναι χωματάλων ἐπιχρίζεται διὰ κόπου βοός.

Ὁ ἀλωνισμός γίνεται διὰ ζῶων, ἥτοι, ἱππων, ὄνων καὶ ἡμιόνων.

Ἀπὸ τοῦ 1950 γίνεται διὰ ἀλωνιστικῶν μηχανῶν.

Τό ἀλώνι εἰς τό μέσον φέρει ἕναν στύλον ἐκ ξύλου ὁ ὅποτος λέγεται στυγερός. Ἀπὸ αὐτόν προσδέονται τὰ ζῆα διὰ σχοινίου καὶ γύρουν κυκλικῶς. Ὅταν τηλιχθῇ τό σχοινίον ἐπὶ τοῦ στυγεροῦ ἀλλάσσουν τὴν φορὰν τῶν ζῶων καὶ τό σχοινίον ἐκτελίσσεται (τὰ γυρίζουν). Διὰ νὰ τρέχουν τὰ ζῆα καὶ κόπτονται οἱ στάχυες ἕνας ἄνδρας, παιδίον ἢ γυναῖκα εὕρισκεται πλησίον τοῦ στυγεροῦ καὶ διὰ τῆς βίτσης (καμουτσί) ^{κυτῆρα} τὰ ζῆα φωνάζοντας ἄπλα-ἄπλα. Οἱ ἀγωγιᾶτες ρίπτουν διὰ τοῦ δικριανιοῦ τοὺς στάχους πρὸς τὰ μέσα γιὰ ^{να} κοποῦν (συμποῦν). Ὅταν κοποῦν οἱ ἐπάνω στάχυες τότε διὰ τοῦ δικριανιοῦ κἀμνουν αὐλακας εἰς τοὺς στάχους ὥστε οἱ ἐπάνω νὰ ἔλθουν κἀτω καὶ οἱ κἀτω ἐπάνω. Τό γυρίζουν ὅπως λέγουν.

Μετὰ τὴν κοπὴν τῶν σταχύων καὶ περὶ τὴν 13ην ὥραν συγκεντρῶνουν τό ἄχυρο μὲ τὸν καρπὸ εἰς τό ἡμισι τοῦ ἀλωνιοῦ μὲ τὰ δικριάνια ὅπου θὰ τὰ ~~ΜΕΛΙΣΣΑΝ~~ λιχνίσουν. Μετὰ τὸν ἀποχωρισμόν τοῦ ἄχυρου ἐκ τοῦ καρποῦ συγκεντρῶνουν τὸν ἀκάθαρτον καρπὸν καὶ τό λιχνιστὸν μὲ τό φτυάρι. Ἀναλόγως τῆς ποσότητος τοῦ καρποῦ καὶ τῶν ἐργατῶν (ἀγωγιᾶτων) ἡμπορεῖ νὰ λιχνῇ ἕνας, δύο ἢ καὶ τρεῖς. Μία γυναῖκα καὶ κυρίως ἢ ἰδιοκτήτρια (νοικοκυρά) μὲ μία σκούπα (λαγανιά ἢ ~~καλάμι~~) καθαρίζει τὸν καρπὸν ἀπὸ τὰ ἀπομείναντα χονδρά ἄχυρα (καλάμι).

Μετὰ τό πέρας τῆς ἐργασίας αὐτῆς τὸν καρπὸν τῶν συγκεντρῶνουν εἰς σκούπας ἢ ~~λαγανιά~~ ^{ἀσπὴν} τὴν ὁποία ἔχουν ἐν φτυάρι. Ὁ ~~καρπὸς~~ ^{καρπὸς} ἑτοιμος βάζουν νὰ φάγουν τό ἀπογευματινὸ φαγητό καὶ νὰ εὐχυσθῶν εἰς τὸν ἰδιοκτήτη (νοικοκύρη) καλὰ ὥρα. Κατόπιν βάζουν τὸν καρπὸ εἰς τοὺς ἀποθήκους καὶ μὲ τὰ ζῆα τὸν κοβαλλοῦν εἰς τό ὅπλι πρὸς ἀποθήκευσιν.

Ὁ καρπὸς ἀποθηκεύεται εἰς μεγάλα κιβώτια (ἀμπάρια).

Τό ἄχυρο εἰς τοὺς ἀχυρῶνας (ποκτό, γιράζια).

ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

Πυραὶ ἠνάπτοντο καὶ ἀνάπτονται κατὰ τὴν 23ην Ἰουνίου καὶ κατὰ τὰς ἀποκριεῖς.

Αἱ πυραὶ τῆς 23ης Ἰουνίου σκοπὸν ἔχουν νὰ κάψουν τοὺς φύλους καὶ νὰ φύγουν οὗτοι ἐκ τῶν οἰκιῶν.

Αἱ πυραὶ κατὰ τὰς ἀποκριεῖς γιὰ νὰ βλέπουν τὰ παιδιὰ κατὰ τὴν νύκτα νὰ περπατοῦν εἰς τοὺς δρόμους τοῦ χωρίου.

Τὰ ξύλα συγκεντρῶνονται ἀπὸ τὴν ἡμέραν καὶ ἐναποτίθενται εἰς σημεῖα τοῦ χωρίου ὅπου πρόκειται νὰ ἀναφθῶν αἱ πυραὶ. Τὴν ὠρισμένην ὥραν ἐκ τοῦ συνόλου τῶν παιδιῶν ἀνάπτεται ἡ πυρά. Κατόπιν ἀρχίζουν νὰ τραγουδοῦν διάφορα δημοτικὰ ἢ λαϊκὰ τραγούδια. Ἐὰν τὰ ξύλα σωθῶν τότε παίρνουν ἀπὸ τὰς ἀλλὰς τῶν οἰκιῶν χωρὶς κανεῖς τῶν ἰδιοκτητῶν νὰ παραπονεῖται διότι ἀπὸ τῶν παραπονοῦμενων τότε παίρνουν τὰ περισσότερα.

Σελίς 7.Θ).-ερώτησις Ι.

Διά νά ζεύξη ὁ γεωργός τοὺς ἡμιόνους εἰς τὸ ἄροτρον, ζεύγει πρῶτα τὸν ἕνα ἡμίονον φορῶντας του τὴν λαιμαριά εἰς τὸν λαιμόν, συνδεοντάς των μέ τὸν ζυγόν διὰ τῶν ἀλύσων. Κατόπιν κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον ζεύγει καὶ τὸν δεύτερον. Συνδέει τὸν ζυγόν μέ τὸ ἄροτρον (σταβάρι) μέ τὸ γουζί, ὡς παραθέτομεν ἀνωτέρω. Συνδέει τὰ ζῦγα μέ ἕνα σχοινίον (ζυγαρόσχοινον) δευδόμενον ἀπὸ τὸ χαλινάρι ἐκάστου ζώου. Φέρνει τὰ δύο χαλινὰ τῶν ζώων, ἀφοῦ τὰ περάσει κάτωθεν τῆς κοιλίας ἐκάστου ζώου, πίσω εἰς τὴν χειρολάβαν διὰ νά τὰ διευθύνῃ.

Σελίς 8.-ερώτησις 7.

Ὅταν γίνεται ὄργωμα διὰ σποράν σίτου, τοῦτο γίνεται πλαγίως καὶ κατὰ τὸ διβόλισμα ἢ δέβολο ἂν εἶναι δυνατόν καθέτως πρὸς τοὺς πρώτους αὐλακας. Ἐάν τοῦτο δέν εἶναι δυνατόν ἐκ τῆς φύσεως τοῦ ἐδάφους πλαγίως πρὸς τοὺς αὐλακας τοῦ πρώτου ὀργώματος. Κατὰ δέ τὴν σποράν πλαγίως ἢ καθέτως πρὸς τοὺς αὐλακας τοῦ δευτέρου ὀργώματος. Τοῦτο γίνεται διό νά κόπτεται τὸ ἔδαφος (σταυρῶνονται οἱ αὐλακίές ὅπως λέγουν).

Σελίς 13.-ερώτησις 4.

Κατὰ τὸν θερισμόν οἱ χεριές ἢ ἀγκυλῶν κατευθύνονται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους 5-10 ὁμοῦ ἀναλόγως τῆς διευκολύνσεως καὶ ἀντιστάσεως ἢ θεοριστοῦ. Αὗται δέονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατευθύνειν. Ἐάν τοῦτον ἐκτελέσῃ τῶν ἀγκυλῶν εὐρίσκειται πρὸς τὴν αὐτὴν κατευθύνειν.

Κατὰ τὸν θερισμόν τῆς βρώμης τὰ χεριές (χεριές) δέν δέονται πρὸς εὐκολίαν τῶν θεριστῶν ἢ θεριστριῶν καὶ ὅτι δέν φέρει ἄγωνα διὰ νά ἀγκυλῶν τὸν δέτην (αὐτόν ποῦ δένει τὰ δεμάτια ἢ χερόβολα).

Σελίς 15.-ερώτησις Ι.

Τὸ δέσιμο γίνεται κατὰ τὰς πρῶνάς ἢ ἐσπερινάς ὥρας ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ θερισμοῦ. Δένονται κατὰς τὰς πρῶνάς ἢ ἐσπερινάς ὥρας πρὸς διευκόλυνσιν τοῦ δέτου, ἵνα μὴ κόπτονται οἱ στάχυες ποῦ χρησιμοποιοῦνται διὰ τὸ δέσιμο τῶν δεματιῶν. Πρέπει νά εἶναι λουρωμένοι κατὰ τὴν τοπικὴν ἔκφρασιν.

Σελίς 16.-ερώτησις 2. Συνέχεια.

Κατόπιν ἀφήνει ὀρθὰ τὰ δεμάτια. Ἐάν ὅμως οἱ στάχυες εἶναι ξηροὶ καὶ κόπτονται, τότε ραντίζει τοὺς διαλεγέντας στάχους, διὰ νά κάνῃ δέμα.

Δεμάτι ἢ χερόβολο

Σελίς 16 ἐρώτησις 3

6

α).τρόπος.Οι στάχυνες νά εὐρίσκονται πρὸς τὰ μέσα διὰ νά προφυλάσσονται ἀπὸ τὰ ζῦα.

β).τρόπος.Τό ἓνα δεμάτι ἐπάνω στοῦ ἄλλο καί κατεύθυνσιν πρὸς τὸν ἥλιον διὰ νά ξηραίνωνται καλύτερον.

Σελίς 17 ἐρώτησις 1:
ΑΚΑΔΗΜΙΑ

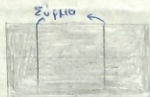
ΑΘΗΝΩΝ

του ἔχοντος ἐπὶ τῆς γῆς. Μετὰ 3-4 ἡμέρας μεταφέρεται (δηλαδή ὁ ἐπάνω κάτω καί ὁ κάτω ἐπάνω) ἵνα ξηρανθῇ καὶ ἐπὶ τὴν ξήρανσιν συγκεντρώνεται εἰς μίαν ἢ περισσότερας θέσεις καὶ ἐπὶ τὰς πρωϊνάς ἢ ἐσπερινὰς ὥρας δένεται εἰς μεγάλα δεμάτια διὰ κιβωτίου, σχήματος ὀρθογωνίου παραλληλεπιπέδου (μπάλλες). Κατόπιν μεταφέρεται εἰς τὰς ἀποθήκας πρὸς φύλαξιν καὶ διατροφὴν τῶν ζῴων κατὰ τὸν χειμῶνα. Τὰ δεμάτια (μπάλλες) δένονται διὰ σύρματος.

Σελίς 17-18 ἐρώτησις 3.

καβέδι

μπάλλα

Σελίς 20-21 ἐρώτησις β.

Τὸ σχοινίον ἐκτυλίσσεται ἐκ τοῦ στηγεροῦ. Μετὰ τὸ πέρας τῆς ἐκτυλίξεως τυλίσσεται καὶ πάλιν. Ἀλλάζοντες τὴν διεύθυνσιν τῶν ζῴων ἐκτυλίσσεται καὶ τυλίσσεται ἐκ νέου κ.ο.κ.

Σελίς 31 ἐρώτησις 3.

(συνέχεια) σημεῖον οὗ ἐπρόκειτο νά ἀναφθῇ ἡ πυρά. Τήν καθωρισμένην ὥραν ὑπό τοῦ συνόλου τῶν παιδιῶν ἠνάπτετο ἡ πυρά. Κατά τήν διάρκειαν τῆς πυρᾶς τά παιδιά ἐτραγουδοῦσαν διάφορα Δημοτικά ἢ λαϊκά τραγούδια. Κατόπιν περιφέροντο εἰς τούς δρόμους τοῦ χωρίου τραγουδῶντας καί ἤναπτον πυράς καί εἰς ἄλλα σημεῖα τοῦ χωρίου.

"Όταν τά συλλεγέντα ξύλα ἐκ τῆς ἡμέρας ἐπρόκειτο νά τελειώσουν γιά νά μή σβῇσῃ ἡ πυρά, ἔκλεπτον ἀπό τῆς αὐλᾶς τῶν χωρικῶν, χωρίς ὅμως οἱ χωρικοί νά διαμαρτύρωνται. Ἐάν κανεῖς διεμαρτύρετο τότε τά παιδιά ἔπαιρνον τά πιδ πολλά ξύλα ἐκ τῆς αὐλῆς του.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ